



аудіокасету. Надиктована касета передається оператору комп'ютера для складання інвентаризаційних відомостей. Читання аудіозаписів з відомістю фактичних залишків товарів проводиться оператором за допомогою навушників [3].

Одним з найефективніших засобів, що дозволяє підвищити швидкість та ефективність і покращити якість проведення інвентаризації в цілому є використання штрихових кодів. Штриховий код – це особлива система кодування символічної інформації про товари або інші товарно-матеріальні цінності у вигляді послідовності темних та світлих смуг, яка може бути прочитана автоматичним цифровим пристроєм. Штрихове кодування є домінуючою технологією автоматичної ідентифікації, а символ штрихового коду - найбільш важливим компонентом цієї технології і основою даних для автоматичної обробки.

Штрихове кодування базується на таких елементах: штриховому коді; апаратних засобах його нанесення і зчитування; автоматизованій системі розпізнавання об'єкта основних засобів за кодом; комп'ютерній системі обліку, що здатна працювати із кодовою інформацією.

Даний прийом поряд із значним полегшенням інвентаризації дозволить здійснювати також додатковий контроль за збереженням вищезазначених активів, оскільки система обліку з використанням штрихових кодів може виконувати ще й функції електронної системи захисту від крадіжок.

Список використаних джерел:

1. Романів С.Р. Теоретичні засади функціонування комп'ютерного аудиту в Україні [Текст] / Романів С. Р., Михайлишин Н. П. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016., №10., С.979-985.
2. Глебова С. М. Проблеми організації обліку основних засобів в умовах автоматизації [Текст] / С.Глебова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного і аналітичного забезпечення управління підприємством», Луцьк., 2010., С.88-89.
3. Романів С. Моделювання процесу інвентаризації в умовах застосування електронних систем обробки економічної інформації [Текст] / С.Романів // Матеріали науково-практичної конференції: «Система контролю в умовах глобалізації : закономірності та протиріччя», Тернопіль, 2010, С.169-173.

Семанюк В.З.

доктор економічних наук, доцент

Берекец Ю.В.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання є актуальними проблеми формування фінансових результатів діяльності підприємств. Вони торкаються такого життєво важливого аспекту, як вільна орієнтація у фінансовому житті суб'єкта господарської діяльності, що дає можливість планувати подальший розвиток, визначати поточне положення справ, ідентифікувати причини виникнення тієї чи іншої ситуації.

Ефективність діяльності підприємства багато в чому залежить від того, наскільки швидко і правильно воно орієнтується у ринкових відносинах. Тому особливої важливості та



необхідності набуває аналіз фінансових результатів, як основної умови функціонування підприємства та його розвитку на конкурентному ринку. Вчасний та об'єктивний аналіз фінансових результатів сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємств, найбільш раціональному використанню виробничих та фінансових ресурсів, усунення зайвих витрат.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств є важливим засобом підвищення конкурентоспроможності підприємства, цей факт набуває все більшого значення в умовах ринкової економіки.

Дослідженню проблем аналізу фінансових результатів присвятили свої праці такі вчені-економісти, як І.А. Бланк, Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, Є.В. Мних, П.Я. Попович, Г.В. Савицька, А.Д. Шеремет та інші.

Аналіз фінансових результатів займає провідне місце в системі комплексного економічного аналізу, оскільки за ними оцінюється ступінь досягнення кінцевої мети діяльності підприємств. Система показників фінансових результатів включає в себе абсолютні та відносні їх вимірники. Абсолютні вимірники фінансових результатів є показники прибутку (доходу), а відносними показниками є показники рентабельності.

Мета економічного аналізу фінансових результатів полягає у визначенні повноти та якості їх отримання, оцінці динаміки абсолютних та відносних показників фінансових результатів, визначенні спрямованості та ступеня впливу окремих факторів на суму прибутку та рівень рентабельності і виявленні й оцінках можливих резервів їх зростання [1, с. 113].

У системі оцінюючих показників діяльності підприємства особливе місце посідає прибуток. Він є основою економічного і соціального розвитку фірми, сталим джерелом фінансування виробництва, виплати дивідендів, збільшення капіталу організації, створення резервних фондів, поповнення оборотних активів і покриття інших планових витрат. У прибутку і його розподілі виражені економічні відносини між суспільством, організацією і окремими працівниками.

Прибуток (дохід) є частиною чистих надходжень підприємств, які набувають своєї специфічної форми на стадії продажу (робіт, надання послуг). Прибуток та дохід служать джерелами розширеного відтворення, створення фондів споживання, утримання та розвитку невиробничої сфери, виробничого і соціального розвитку підприємства, матеріального заохочення.

Прибуток відрізняється від доходу тим, що вказує, на яку суму доходи перевищують пов'язані з ним витрати. Він є одним із підсумкових, узагальнених показників виробничо-фінансової діяльності, поліпшення її якості, використання трудових, матеріальних, та фінансових ресурсів.

Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства характеризує чистий прибуток, який включає в себе прибуток від продажу товарної продукції (робіт, послуг), прибутки (збитки) від іншої діяльності, сальдо операційних доходів і збитків.

Результати досліджень показують, що більшість науковців-економістів, зокрема М.А. Болух, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк, М.Р. Ковбасюк, Є.В. Мних та інші виокремлюють такі завдання, які необхідно вирішувати аналізуючи фінансові результати діяльності підприємства:

- ✓ систематичний контроль за формуванням прибутку, зміною динаміки прибутку, виконанням планів одержання прибутку;
- ✓ визначення спрямованості та розміру впливу окремих чинників на суму прибутку та рівень рентабельності;
- ✓ визначення резервів зростання прибутку та рентабельності, розробка рекомендацій щодо їх впровадження;
- ✓ виявлення впливу на фінансові результати зовнішніх факторів і внутрішніх факторів.

На думку Г.В. Савицької до важливих завдань аналізу фінансових результатів також слід віднести:



- ✓ вивчення можливостей одержання прибутку відповідно до наявного ресурсного потенціалу підприємства і кон'юктури ринку;
- ✓ оцінювання якості прибутку;
- ✓ підвищення рівня прибутковості бізнесу;
- ✓ оцінювання роботи підприємства з використанням можливостей збільшення прибутку і рентабельності [2, с. 274].

Практик і науковець П.Я. Попович зауважує про важливість аналізу порогу прибутку [3, с. 341].

Багато уваги приділено дослідженню напрямів, структури, та ефективності використання прибутку такими вченими, як Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній, С.З. Мошенський, О.В. Олійник.

Узагальнивши існуючі підходи науковців до порядку здійснення аналізу фінансових результатів основні завдання аналізу такі:

- систематичний контроль за виконанням плану одержання прибутку;
- виявлення факторів формування показників прибутку та розрахунки їх впливу;
- визначення напрямків і тенденцій розподілу прибутку;
- виявлення резервів збільшення прибутку;
- розроблення заходів щодо використання виявлених резервів.

Для оцінки фінансових результатів суб'єкта господарювання доцільно використовувати такий інструментарій: горизонтальний аналіз, вертикальний та трендовий аналіз, аналіз відносних показників (фінансових коефіцієнтів). Проаналізуємо більш детально кожний із них.

Горизонтальний (тимчасовий) аналіз фінансових результатів діяльності – дослідження змін кожного показника за поточний період, тобто порівняння показників звітної періоду з показниками попередніх (тимчасових) періодів що аналізується;

Вертикальний (структурний) аналіз показників оцінка структури відповідних показників та їх змін, тобто визначення питомої ваги окремих статей у загальному підсумковому показнику, їх зіставлення;

Трендовий аналіз – дослідження в загальному вигляді динаміки зміни показників фінансових результатів діяльності за звітний період, тобто порівняння кожної позиції звітності з попередніми періодами та визначення тренду, тобто основної динаміки показника, позбавленої від випадкових впливів та індивідуальних особливостей окремих періодів. За допомогою тренду формують можливі значення показників у майбутньому, отже здійснюється перспективне прогнозування;

Аналіз відносних показників (фінансових коефіцієнтів) – розрахунок різних відносних показників (показники рентабельності, точки беззбитковості) на функціонування співвідношення між окремими статтями звітності і мають визначений економічний зміст [4, с.11]

На основі результатів аналізу створюються об'єктивні умови для підвищення ефективності управлінських рішень, прийнятих виходячи з обґрунтованої облікової та аналітичної інформації, для планування й прогнозування фінансових результатів, збільшення прибутковості, забезпечення стабільного фінансового стану.

Досліджуючи шляхи вдосконалення методики аналізу фінансових результатів, доцільно звернути увагу на перспективи подальших досліджень фінансових результатів з врахуванням основних положень концепції розвитку і взаємозв'язку капіталу, прибутку та активів, в яких вони втілюються, що дозволить системно і комплексно вивчати результати діяльності суб'єктів господарювання та виявляти потенційні резерви їх поліпшення.

Досліджуючи сутність прибутку, доцільно відмітити його основні характеристики.



- прибуток є формою доходу суб'єкта господарювання, який вклав свій капітал у певний вид діяльності з метою досягнення певного комерційного успіху;
- прибуток не є гарантованим доходом на вкладений капітал у той чи інший бізнес, а результатом вмілого й успішного здійснення цього бізнесу. Тому прибуток у певній мірі – це плата за ризик здійснення підприємницької діяльності. Рівень прибутку і рівень підприємницького ризику знаходяться між собою у прямо пропорційній залежності;
- прибуток характеризує не весь дохід, одержаний у процесі підприємницької діяльності, а лише ту частину доходу, яка «очищена» від понесених витрат на здійснення цієї діяльності;
- прибуток є вартісним показником, який виражений у грошовій формі.

Під аналізом фінансових результатів діяльності слід розуміти комплекс дій щодо вивчення результатів практичної роботи підприємства за певний період, з метою визначення ступеня ефективності використання всіх ресурсів, виявлення можливих недоліків в управлінні та надання необхідної інформації для оперативного керівництва для підвищення результативності діяльності підприємства.

Прибуток як економічна категорія відображає кінцеву грошову оцінку діяльності підприємства, це сума перевищення доходів від його діяльності над сумою видатків, одна із форм його власних нагромаджень. Прибуток сигналізує про необхідність заходів щодо зменшення собівартості продукції, нарощування обсягів виробництва і реалізації, розширення асортименту продукції, доцільність змін у ціновій політиці. Він є визначальним критерієм ефективності господарювання.

Список використаних джерел:

1. Мних Є. В. Економічний аналіз: Підручник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 472 с.
2. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2005.–662 с.
3. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник. – 3-те вид. перероб. і доп. – Київ: «Знання», 2008. 630 с.
4. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань: Київ: Вид-во Європ. університету, 2005. 253 с.
5. Литвин З.Б. Теорія економічного аналізу: Методичні поради і завдання з дисципліни, для студентів напрямку підготовки «Менеджмент» 6.030601 усіх форм навчання. Тернопіль: Економічна думка, 2010. 224 с.
6. Литвин З.Б. Необхідність економічного аналізу в системі управління підприємством. *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*: зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.- практ. конф. Чернігів. 2014. С.125-127.
7. Литвин З.Б. Проблемні аспекти теорії і практики економічного аналізу. *Теорія і практика економічного аналізу: сучасний стан і актуальні проблеми та перспективи розвитку* : зб. матеріалів доп. учасн. V Міжнар. наук.- практ. конф. Тернопіль. 2011. С.198-200.